

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра кримінально-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
протокол від 15.08.2024 № 2

Аналіз та прогнозування злочинності. Робоча програма навчальної дисципліни.
Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ. 2024. 23 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. професор кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Гритенко Оксана Анатоліївна;
2. доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук Кириченко Ганна Володимирівна;
3. старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ Шевченко Таїсія Віталіївна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. директор Науково-дослідного інституту проблем досудового розслідування, доктор юридичних наук, професор, Бабікова Олена Сергіївна;
2. декан юридичного факультету Національного університету «Запорізька політехніка», кандидат юридичних наук, професор Філей Юрій Володимирович.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1.1. до Робочої програми навчальної дисципліни)**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Лекції	10	4
Семінарські заняття	10	2
Практичні заняття	10	2
Самостійна робота	60	82
Індивідуальна робота (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності» є: засвоєння поняття, підстав та принципів протидії злочинності взагалі, а також актуальних питань аналізу та прогнозування злочинності, використовуючи знання, отримані під час вивчення дисципліни; прищеплення вміння правильного застосування знань, одержаних під час вивчення дисципліни та інших галузей права; формування ціннісних орієнтирів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особи; виховування активної громадянської позиції; сприяння усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формування у високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система загальних наукових знань про методику використання аналізу та прогнозування злочинності як основу протидії злочинності взагалі та окремим її видам.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні знати: фактори, що обумовлюють існування злочинності в суспільстві, причинно-наслідкові комплекси, які породжують злочинність в цілому, окремі її види та конкретні злочини; кримінологічну характеристику особи злочинця та механізм її формування; методику проведення вибіркового кримінологічних досліджень; комплекс загально-соціальних заходів протидії злочинності і набір спеціально-кримінологічних способів і заходів профілактики по її запобіганню; наукові засади кримінологічної характеристики кримінальних правопорушень та визначення на її основі

заходів запобігання.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій: знати як, належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних державно-правових джерел для своєї професійної діяльності.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 – здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9 – здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК1 – здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК7 – здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК12 – здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

СК14 – здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотриманням дозвільної системи та адміністративного нагляду.

СК16 – здатність знаходити, перевіряти й аналізувати інформацію з відкритих джерел та ухвалювати обґрунтовані рішення у сфері безпеки та розслідувань.

Пререквізити та постреквізити дисципліни: «Кримінологія», «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності», «Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства». «Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності».

Пререквізити: «Кримінологія», «Актуальні проблеми застосування

кримінального законодавства», «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності», «Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства».

Постреквізити: «Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

RH1 – зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

RH2 – координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

RH5 – аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

RH13 – відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

RH19 – аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

RH20 – вміти працювати із джерелами відкритої інформації з метою ухвалення обґрунтованих рішень у сфері правоохоронної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА № 1. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА МЕТОДИКА КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ЗЛОЧИННОСТІ

Поняття кримінологічного аналізу злочинності. Характеристика основних й додаткових елементів предмету кримінологічного аналізу. Види кримінологічного аналізу: за характером, спрямованістю, часовим виміром.

Поняття кримінального аналізу. Співвідношення кримінального та кримінологічного аналізу. Методики кримінального аналізу *ILP (Intelligence Led Policing)* та *SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment)*: зміст, можливості, європейський досвід та можливості використання в Україні.

Джерела кримінологічної інформації: поняття, види, способи виявлення та опрацювання.

Методика аналізу злочинності. Характеристика філософських та загальнонаукових парадигм і методів кримінологічного аналізу. Характеристика статистичних, соціологічних, психологічних методів кримінологічного аналізу. Кримінологічний експеримент: поняття, види, правила проведення.

Кримінологічна експертиза як форми кримінологічного аналізу.

ТЕМА № 2. НАУКОВІ ЗАСАДИ КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ЗЛОЧИННОСТІ

Поняття та ознаки злочинності. Наукова дискусія щодо природи злочинності. Критичний аналіз статистичного, діяльнісного, системного, інституційного, конструктивістського підходів. Інтегративний підхід до розуміння феномену злочинності.

Злочинність і час: онтологія і метафізика кримінологічного аналізу. Фронтирна злочинність: поняття, ознаки.

Вимірювання стану злочинності. Система показників стану злочинності. Рівень злочинності і судимості, індекси (коефіцієнти) злочинної інтенсивності та активності, динаміка злочинності, способи (базисний, ланцюговий) та показники (абсолютний приріст, темп приросту, темп зростання, середні величини темпів приросту і зростання) її обчислення, структура (соціально-демографічна, кримінально-правова, кримінологічна), географія, топографія й ціна злочинності. Сфери та можливості їх застосування.

Латентна злочинність: поняття, види, причини, методи встановлення, шляхи мінімізації.

ТЕМА № 3. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ДЕТЕРМІНАЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: АНАЛІТИКА, ПРОГНОСТИКА

Поняття детермінант та детермінації злочинності. Характеристика методологічних засад аналізу детермінації злочинності: парадигми діалектичного детермінізму (закони всезагального універсального зв'язку, діалектичного протиріччя, розвитку, рівноваги, принципи системності та історизму у їх кримінологічній інтерпретації), феноменологія, філософія екзистенціалізму, соціального конструктивізму. Види діалектичних зв'язків між явищами та процесами: кримінологічна інтерпретація.

Пізнавальні орієнтири кримінологічного аналізу в умовах постмодерних суспільств: злочинність кризового типу, передумови соціальної сингулярності, деструкція, фрагментація габітусів, гібридизація, еклектизація соціальних підсистем, інститутів, практик, симуляція соціальної реальності, маргіналізація, прекарізація суспільств.

Аналіз наукових теорій детермінації злочинності: антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності.

Класифікація детермінант злочинності. Аналіз детермінант сучасної злочинності в Україні.

Trauma studies у фокусі кримінологічного аналізу (український контекст). Роль феномену постпам'яті (М. Хірш) у детермінації злочинності в Україні.

ТЕМА № 4. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ КРИМІНОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ОСОБИСТОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ

Поняття та структура особистості злочинця. Кримінологічні ознаки осіб злочинців. Поняття та елементи криміногенезу. Призонізація в механізмі криміногенезу. Психологічна дезорієнтація та соціально-психологічне відчуження як ознаки злочинців. Маргіналізація, прекарізація як тенденції у структурних змінах осіб злочинців. Роль психічних аномалій та інших біологічних чинників в криміногенезі особистості.

Психоаналітичні, психолого-холістичні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця. Залежний злочинець: поняття, типи, криміногенез.

Поняття та види кримінологічного профілювання. Методи кримінологічного профілювання. Джерела кримінологічної інформації про особистість злочинця.

Використання даних Єдиного державного реєстру судових рішень, Офісу Генерального прокурора, Інтегрованої інформаційно-пошукової системи Національної поліції та інших джерел для кримінологічного профілювання.

ТЕМА № 5. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ. ВІКТИМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Поняття та елементи механізму індивідуальної злочинної поведінки. Наукова дискусія щодо поняття мотиву. Інтегративний підхід до розуміння мотиву. Поняття мотиву, мотивації та мотивування злочинної поведінки.

Види мотивів злочинів. Зміст та кримінальні прояви мотивів самоактуалізації, безпеки, приналежності, визнання, ігрових мотивів. Ресентимент: від жертвовності до злочинності; ресентиментарна мотивація злочинів.

Поняття та особливості мотивації імпульсивних злочинів. Види імпульсивних злочинів. Аналіз механізму «парадоксальних» злочинів. Поняття та особливості мотивації звичних злочинів.

Роль зовнішньої обстановки, криміногенної ситуації у механізмі злочинної поведінки. Зміст та кримінологічна інтерпретація експериментів С. Мілгрема, Ф. Зімбардо, Дж. Дарлі й Б. Латане.

Роль потерпілого у створенні криміногенної ситуації. Види віктимної поведінки. Методичні засади віктимологічного аналізу злочинності.

Конкуруюча віктимність: поняття, зміст, криміногенне значення, наукові та методичні засади кримінологічного аналізу.

ТЕМА №6. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Поняття та види прогнозування злочинності. Екстраполяція та експертні оцінки як методи кримінологічного прогнозування. Сценарний підхід у кримінологічному прогнозуванні: поняття, зміст, методичні засади застосування.

Індивідуальне прогнозування злочинної поведінки: поняття, підходи, прогностичні фактори, методи, сфери застосування. Підсистема «КАСАНДРА» Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту: зміст, правова основа функціонування, суб'єкти використання. Методика визначення ступеня ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення.

Прогнозування злочинності та індивідуальне кримінологічне прогнозування в діяльності органів і підрозділів Національної поліції.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності	1. Поняття кримінологічного аналізу злочинності. Характеристика основних й додаткових елементів предмету кримінологічного аналізу. Види кримінологічного аналізу: за характером, спрямованістю, часовим виміром. 2. Поняття кримінального аналізу. Співвідношення кримінального та кримінологічного аналізу. Методики кримінального аналізу ILP (Intelligence Led Policing) та SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment): зміст, можливості, європейський досвід та можливості використання в Україні. 3. Джерела кримінологічної інформації: поняття, види, способи виявлення та опрацювання. 4. Методика аналізу злочинності. Характеристика філософських та загальнонаукових парадигм і методів кримінологічного аналізу. Характеристика статистичних, соціологічних, психологічних методів кримінологічного аналізу. Кримінологічний експеримент: поняття, види, правила проведення. 5. Кримінологічна експертиза як форми кримінологічного аналізу.	2
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика	1. Поняття детермінант та детермінації злочинності. Характеристика методологічних засад аналізу детермінації злочинності: парадигми діалектичного детермінізму (закони всезагального універсального зв'язку, діалектичного протиріччя, розвитку, рівноваги, принципи системності та історизму у їх кримінологічній інтерпретації), феноменологія, філософія екзистенціалізму, соціального конструктивізму. Види діалектичних зв'язків між явищами та процесами: кримінологічна інтерпретація. 2. Пізнавальні орієнтири кримінологічного аналізу в умовах постмодерних суспільств: злочинність кризового типу, передумови соціальної	2

	сингулярності, деструкція, фрагментація габітусів, гібридизація, еклектизація соціальних підсистем, інститутів, практик, симуляція соціальної реальності, маргіналізація, прекаризація суспільств. 3. Аналіз наукових теорій детермінації злочинності: антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності. 4. Класифікація детермінант злочинності. Аналіз детермінант сучасної злочинності в Україні. 5. Trauma studies у фокусі кримінологічного аналізу (український контекст). Роль феномену постпам'яті (М. Хірш) у детермінації злочинності в Україні.	
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця	1. Поняття та структура особистості злочинця. Кримінологічні ознаки осіб злочинців. Поняття та елементи криміногенезу. Призонізація в механізмі криміногенезу. Психологічна дезорієнтація та соціально-психологічне відчуження як ознаки злочинців. Маргіналізація, прекаризація як тенденції у структурних змінах осіб злочинців. Роль психічних аномалій та інших біологічних чинників в криміногенезі особистості. 2. Психоаналітичні, психолого-холістичні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця. Залежний злочинець: поняття, типи, криміногенез. 3. Поняття та види кримінологічного профілювання. Методи кримінологічного профілювання. Джерела кримінологічної інформації про особистість злочинця. 4. Використання даних Єдиного державного реєстру судових рішень, Офісу Генерального прокурора, Інтегрованої інформаційно-пошукової системи Національної поліції та інших джерел для кримінологічного профілювання.	2
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз	1. Поняття та елементи механізму індивідуальної злочинної поведінки. Наукова дискусія щодо поняття мотиву. Інтегративний підхід до розуміння мотиву. Поняття мотиву, мотивації та мотивування злочинної поведінки. 2. Види мотивів злочинів. Зміст та кримінальні прояви мотивів самоактуалізації, безпеки, приналежності, визнання, ігрових мотивів. Ресентимент: від жертвовності до злочинності; ресентиментарна мотивація злочинів. 3. Поняття та особливості мотивації імпульсивних злочинів. Види імпульсивних злочинів. Аналіз механізму «парадоксальних» злочинів. Поняття та особливості мотивації звичних злочинів. 4. Роль зовнішньої обстановки, криміногенної ситуації у механізмі злочинної поведінки. Зміст та кримінологічна інтерпретації експериментів С. Мілгрема, Ф. Зімбардо, Дж. Дарлі й Б. Латане. 5. Роль потерпілого у створенні криміногенної	2

	ситуації. Види віктимної поведінки. Методичні засади віктимологічного аналізу злочинності. 6. Конкуруюча віктимність: поняття, зміст, криміногенне значення, наукові та методичні засади кримінологічного аналізу.	
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування	1. Поняття та види прогнозування злочинності. Екстраполяція та експертні оцінки як методи кримінологічного прогнозування. Сценарний підхід у кримінологічному прогнозування: поняття, зміст, методичні засади застосування. 2. Індивідуальне прогнозування злочинної поведінки: поняття, підходи, прогностичні фактори, методи, сфери застосування. Підсистема «КАСАНДРА» Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту: зміст, правова основи функціонування, суб'єкти використання. Методика визначення ступеня ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення. 3. Прогнозування злочинності та індивідуальне кримінологічне прогнозування в діяльності органів і підрозділів Національної поліції.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності.	2
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика.	2
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця.	2
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз.	2
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності.	2
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика.	2
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця.	2
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз.	2
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування.	2

Теми самостійних робіт

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності.	10
Тема № 2. Наукові засади кримінологічного аналізу злочинності.	10

Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика.	10
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця.	10
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз.	10
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування.	10

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності	1. Поняття кримінологічного аналізу злочинності. Характеристика основних й додаткових елементів предмету кримінологічного аналізу. Види кримінологічного аналізу: за характером, спрямованістю, часовим виміром. 2. Поняття кримінального аналізу. Співвідношення кримінального та кримінологічного аналізу. Методики кримінального аналізу ILP (Intelligence Led Policing) та SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment): зміст, можливості, європейський досвід та можливості використання в Україні. 3. Джерела кримінологічної інформації: поняття, види, способи виявлення та опрацювання. 4. Методика аналізу злочинності. Характеристика філософських та загальнонаукових парадигм і методів кримінологічного аналізу. Характеристика статистичних, соціологічних, психологічних методів кримінологічного аналізу. Кримінологічний експеримент: поняття, види, правила проведення. 5. Кримінологічна експертиза як форми кримінологічного аналізу.	2
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця	1. Поняття та структура особистості злочинця. Кримінологічні ознаки осіб злочинців. Поняття та елементи криміногенезу. Призонізація в механізмі криміногенезу. Психологічна дезорієнтація та соціально-психологічне відчуження як ознаки злочинців. Маргіналізація, прекаризація як тенденції у структурних змінах осіб злочинців. Роль психічних аномалій та інших біологічних чинників в криміногенезі особистості. 2. Психоаналітичні, психолого-холістичні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця. Залежний злочинець: поняття, типи, криміногенез. 3. Поняття та види кримінологічного профілювання. Методи кримінологічного профілювання. Джерела кримінологічної інформації про особистість злочинця. 4. Використання даних Єдиного державного реєстру судових рішень, Офісу Генерального прокурора,	2

	Інтегрованої інформаційно-пошукової системи Національної поліції та інших джерел для кримінологічного профілювання.	
--	---	--

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз.	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності.	14
Тема № 2. Наукові засади кримінологічного аналізу злочинності.	14
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика.	14
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця.	14
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз.	14
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування.	12

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Предмет аналізу та прогнозу злочинності.
2. Види кримінологічного аналізу злочинності за територією та періодом часу.
3. Об'єкти кримінологічного аналізу злочинності.
4. Мета кримінологічного аналізу злочинності
5. Завдання кримінологічного аналізу злочинності
6. Способи візуалізації результатів аналізу та прогнозу злочинності
7. Інформаційна основа кримінологічного аналізу злочинності.
8. Програма кримінологічного аналізу злочинності, її структура та зміст.
9. Цілі кримінологічного аналізу злочинності
10. Вимоги до проведення кримінологічного аналізу злочинності
11. Форми державної статистичної звітності.
12. Державні статистичні звіти про злочинність та діяльність по боротьбі з нею в зарубіжних країнах.
13. Загальні методичні положення щодо здійснення кримінологічного аналізу злочинності

14. Поняття та значення інформаційного забезпечення кримінологічного аналізу
15. Вимоги до кримінологічної інформації
16. Види кримінологічної інформації
17. Джерела кримінологічної інформації
18. Загальна характеристика методів збору кримінологічної інформації
19. Поняття репрезентативності кримінологічної інформації
20. Похибки репрезентативності та методи їх розрахунку
21. Зміст основних ознак та показників, методи розрахунку злочинності в Україні.
22. Структура злочинності, види злочинів та основні ознаки.
23. Показники структури злочинності та методичні положення щодо її аналізу.
24. Індекс суспільної небезпеки злочинності.
25. Аналіз параметрів сезонних коливань злочинів.
26. Визначте коефіцієнт збитковості злочинності.
27. Методи розрахунку показника суспільної небезпечності злочинності.
28. Причинна залежності злочинності від макропроцесів, що відбуваються в суспільстві.
29. Латентна злочинність, поняття, види та фактори, що її обумовлюють.
30. Методика обчислення латентної злочинності.
31. Показники латентності злочинності.
32. Види злочинів за спрямованістю.
33. Види злочинів за ступенем тяжкості.
34. Види злочинів за характером (змістом) злочинного діяння.
35. Види злочинів за місцем вчинення.
36. Кримінологічний аналіз злочинів за часом вчинення.
37. Кримінологічний аналіз злочинів за складом.
38. Кримінологічні основи дослідження особи злочинця
39. Джерела кримінологічної інформації для аналізу особи злочинця
40. Аналіз розподілу злочинців за кримінологічними видами та типами
41. Виявлені особи, що вчинили злочини, та їх статеві-вікова характеристика
42. Розподіл виявлених осіб, що вчинили злочини, за основними кримінологічними ознаками
43. Розподіл виявлених осіб, що вчинили злочини, за видом зайнятості
44. Співвідношення злочинності та судимості
45. Поняття судимості як кримінологічної категорії
46. Джерела кримінологічної інформації для аналізу стану судимості
47. Методика розрахунку та значення коефіцієнту судимості
48. Динаміка судимості та методика її розрахунку
49. Структура судимості та її показники
50. Кількісні та якісні характеристики судимості
51. Сучасний стан судимості в Україні
52. Класифікація видів кримінологічного прогнозу.

53. Поняття методу експертних оцінок, його застосування при здійсненні кримінологічного аналізу злочинності.

54. Методика розробки прогнозів криміногенної ситуації.

55. Методи кримінологічного прогнозування.

56. Механізм і технологія прогнозування

57. Методика розробки прогнозів криміногенної ситуації та методи кримінологічного прогнозування

58. Планування запобігання злочинності.

59. Види планування запобігання злочинності та їх характеристика.

60. Види прогнозування злочинності та їх характеристика.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (денна та заочна форми навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.

3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані , деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково , прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття , не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки , не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік; стандартизовані тести; аналітичні звіти, реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації здобувачів вищої освіти та виступи на наукових заходах; вирішення практичних завдань у т.ч. формі квесту.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Самостійна робота оцінюється у здобувачів денної форми навчання не більше 10 балів.

За самостійну здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

- написання наукової роботи – 10 балів;
- участь та перемога в олімпіаді з дисциплін кафедри – 10 балів;
- участь в освітніх всеукраїнських та міжнародних заходах за напрямками кафедри – 10 балів;
- участь у наукових дослідженнях кафедри – 10 балів;
- написання та публікації статті у фаховому виданні – 10 балів;
- написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного та всеукраїнського рівня – 5 балів;
- написання та публікація тез доповідей регіонального рівня – 5 балів;
- участь в олімпіаді з дисциплін кафедри – 2 бали;
- підготовка та виступ на засіданні наукового гуртка кафедри – 3 бали;
- участь у науково-практичних заходах з напрямку діяльності кафедри (конференції, семінари, круглі столи тощо) – 3 (опублікування тез - 5 балів);
- членство в науковому гуртку кафедри – 3 бали;
- написання реферату або доповіді з дисциплін кафедри – 2 бали;
- підготовка презентацій з дисциплін кафедри – 3 бали
- самостійне опрацювання теоретичних питань – до 2 бали за одне питання.

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Самостійна робота оцінюється у здобувачів заочної форми навчання не більше 30 балів.

За самостійну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

- участь у наукових дослідженнях кафедри – 30 балів;
- написання та публікації статті у фаховому виданні – 25 балів;
- написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного та всеукраїнського рівня – 20 балів;
- написання та публікація тез доповідей регіонального рівня – 15 балів;
- підготовка та виступ на засіданні наукового гуртка кафедри – 15 балів;
- участь у науково-практичних заходах з напрямку діяльності кафедри (конференції, семінари, круглі столи тощо) – 15 (опублікування тез- 25 балів);
- написання доповіді з дисциплін кафедри – 5 балів;
- підготовка презентацій з дисциплін кафедри (не більше 5) – 5 балів
- самостійне опрацювання теоретичних питань – до 5 балів за одне питання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Критерії оцінювання успішності навчання (критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитиву оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами:

Для денної форми навчання:

- поточного контролю (40 балів) – на підставі участі слухача у семінарських та практичних заняттях;
- самостійна робота (10 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних завдань;
- підсумкового контролю (50 балів) – на підставі заліку.

Для заочної форми навчання:

- поточного контролю (20 балів) – на підставі участі слухача у семінарських та практичних заняттях;
- самостійна роботи (30 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних завдань;

- підсумкового контролю (50 балів) – на підставі заліку.

Єдина максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – 100 балів. Максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної, самостійної/індивідуальної – 50 балів; 50 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі

			над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		Ф	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:

1. Рекомендація СМ / Рес (2019) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо протидії та боротьби з сексизмом від 27 березня 2019 року.

- закони:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>;

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

- підзаконні акти:

1. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28 липня 2017 року № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>.

2. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23 травня 2017 року № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>.

3. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06 липня 2017 року № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

4. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.

Підручники:

1. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків, 2018. 416 с.
2. Кримінологія: підручник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, В.В. Черней, С.С. Чернявський та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.В. Чернея; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.М. Джужі. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Велика українська кримінологічна енциклопедія. У 2 т. Т. 1: А-Л редкол.: В.В. Сокурєнко (голова), О.М. Бандурка (співголова) та ін.; наук. ред. О.М. Литвинов. Харків: Факт, 2021. 853 с.
2. Велика українська кримінологічна енциклопедія. У 2 т. Т. 2: М-Я редкол.: В.В. Сокурєнко (голова), О.М. Бандурка (співголова) та ін.; наук. ред. О.М. Литвинов. Харків: Факт, 2021.
3. Кримінологія. Академічний курс. Кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. Київ. 2018. 588 с.
4. Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В.В. Чернея, В.В. Сокурєнка; упоряд. О.М. Джужа, О.М. Литвинов. Харків. Київ: Харк. нац. ун-т внутр. справ; Нац. акад. внутр. справ, Кримін. асоц. України; Золота миля, 2017. 804 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Бєсчєстний В.М. Кримінологічне забезпечення протидії злочинності в Україні: монографія. Харків, 2017. 360 с.
2. Бєсчєстний В.М. Кримінологічний аналіз стану злочинності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. С. 207–213.
3. Бєсчєстний В.М. Методи інформаційного забезпечення як інструментарій збору та обробки інформації про злочинність. *Право і суспільство*. 2017. № 1. С. 206–212.
4. Бєсчєстний В.М. Прогноз криміногенної ситуації в Україні в середньостроковій перспективі. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. № 1. С. 193–202.
5. Литвинов О.М., Орлов Ю.В. Антипостмодерн: кримінологічні етюди. Харків : Право, 2020. 280 с.
6. Литвинов О.М., Орлов Ю.В. Нариси з кримінології постмодерну. Харків : Право, 2019. 278 с.
7. Наукове забезпечення функціонування системи Міністерства внутрішніх справ України: адміністративно-правове регулювання: монографія / Т.А. Плугатар, О.В. Скоробагатько; ДНДІ МВС України. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 200 с.

8. Орлов Ю.В. Дискурсивний простір злочинності. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 1 (18). С. 126–136.
9. Орлов Ю.В. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності: концептуальні засади формування. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2017. № 3 (17). С. 23–32.
10. Орлов Ю.В. Злочинність і час: онтологія та метафізика кримінологічного аналізу. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2019. Спецвипуск. С. 144–154.
11. Орлов Ю.В. Постмодерна кримінологія: основні гносеологічні орієнтири. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2019. № 2 (21). С. 13–24.
12. Орлов Ю.В. Сутність та поняття злочинності: від фрагментації до інтеграції наукового знання. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2017. № 5. С. 271–278. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_5_43.pdf
13. Орлов Ю.В. Фронтір як категорія кримінологічного дискурсу. *Архів кримінології та судових наук*. 2020. № 1. С. 98–108.
14. Орлов Ю.В. *Trauma studies* у фокусі кримінологічного аналізу (український контекст). *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2020. № 2 (23). С. 11–31.
15. Орлов Ю.В. Дискурсивно-перцептивні механізми детермінації злочинності. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2 (19). С. 176–184.
16. Орлов Ю.В. Дискурсивно-перцептивні механізми детермінації злочинності (закінчення статті). *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2019. № 1 (20). С. 99–107.
17. Орлов Ю.В. Ресентимент: шлях від жертовності до злочинності. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2020. № 1 (22). С. 140–151.
18. Плутицька К.М. Сучасний стан насильницької злочинності в Україні: рівень, структура, динаміка, географія. *Право і суспільство*. 2017. № 3. С. 176–181.
19. Шакун В.І. Аналіз злочинності: проблеми термінології. *Нове українське право*. 2023. Вип. 2. С. 154–162. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.21>
20. Фіалка М.І. Показники злочинності. *Вісник асоціації кримінального права України*. 2016. Вип. 2 (7). С. 361–367. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/41_Fialka.pdf.
21. Фіалка М.І. Дослідження кримінологічне. Українська кримінологічна енциклопедія/за заг. ред. В.В. Чернея, В.В. Сокурено. упоряд. О.М. Джу́жа, О.М. Литвинов. Харк. нац. ун-т внутр. справ, Нац. акад. внутр. справ, Кримін. асоц. України. Харків - Київ: Золота миля, 2017. С. 190–191.

Інтернет-ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> (офіційний портал Верховної Ради України)
2. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (офіційний веб-сайт Верховної ради України).
3. <http://www.court.gov.ua> (офіційний сайт Судової влади України).
4. <http://reyestr.court.gov.ua> (єдиний державний реєстр судових рішень).

5. <http://mvs.gov.ua> (офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України).
6. <https://www.npu.gov.ua> (офіційний веб-сайт Національної поліції України).
7. <https://supreme.court.gov.ua> (офіційний сайт Верховного суду).
8. <https://www.gp.gov.ua> (офіційний сайт Генеральної прокуратури України).

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]